

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: helys-tordanteza szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglner (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyitlér sora 20 kr.

Pest, jan. 23.

—r. A képviselőház mai ülésében megtörtént a kormány részéről amaz előterjesztés, melyet pénzügyi tekintetben az egész ország várt kormányától.

A magyar miniszterelnök szólott, váratlanul, előre nem is jelezve felszólalását; s a beszéd, melyet tartott, méltó volt Magyarország miniszterelnökéhez, megfelelt a várakozásnak s az abban megoldott nagy horderejű feladat fontosságának színvonalán állott. Keresetlen egyszerűség, megragadó méltóság, s tiszteletet parancsoló fenségesség jellemző előadását, mely nem nélkülözötte a kellő élt, s a szelleműs aperceueket sem. Az abban részletezett pénzügyi politika természetesen nem mehetett a részletekbe; de elég világos képet nyújtott a kormány szándékáról, jövő eljárásáról s az általa elérni szándékolt célokról. E felszólalás, melyet a bankügyre vonatkozólag legközelebb ki fog egészíteni Kerkapoly válasza Horn interpellációjára, tiszta körvonalait nyújtja Magyarországnak egész finánciális jövőjének.

Nem kell azonban e felszólalással összevetészenünk a részletesen megállapítandó pénzügyi tervet, mely szabályozni fogja a követendő pénzügyi politikát, főleg a beruházások tekintetében, s mely fölött már a minisztertanácsban tanácskozások is folytak. E tanácskozások eredménye különben a miniszterelnök mai beszédében feltalálható; maga a részletesen megállapított terv szintén legközelebb fog az országgyűlés elé terjesztetni.

Szükség volt e felszólalásra nemcsak a budgetvita iránya, nemcsak a baloldali által követett taktika, hanem főleg azon lehangoltság folytán, mely pártunk kebelében Lónyay újabb tapintatlansága után beállott. Lónyay a párt kebelében megindult s általunk jelzett mozgalomhoz, mely a pénzügyi bizottság jelentése ellen nyilvánult s képviselőkre is talált az eddigi jobboldali szónokok legnagyobb részében, hitte köthetni sorsának horgonyát, s ez által oly visszás helyzetbe jutott, hogy nem tudott megállni az általa elfoglalt posztóban. Ennek legelső üdvös eredménye az, hogy az úgynevezett Lónyay-párt ma már nem létezik.

Végleg elfogja oszlatni e lehangoltságot b. Sennyey Pál beszéde, mely, mint beavatottabbak állítják, határozott programot fog tartalmazni, a párt jövőben követendő eljárására nézve.

Szükségtelen mondanunk, mily nagy érdekkel várják e beszédet minden oldalról.

A bankügyi alku.

II A havakig tartó hitel- és pénzcrisis megévekkel felérő alkudozások után, a mely utóbbiakban, mint tudjuk, nem a fölséges „National bank” huzta a rövidébet, — végtérsze rencsésen eljutottunk odáig, hogy a magyar kormánynak ismételt bankügyi tárgyalásokra Bécsbe küldött biztosai gyönyörködhettek a nagy bécsi bank maga számára jól berendezett kezelési rendszerében, s a nagy könyvekből arról is meggyőződhetek, mennyi jut Bécsnek s az osztrák ipar és kereskedelemnek, míg a magyar hitelszükségletek kielégítése a bankdirektorok legkisebb gondja, erre talán rovatot sem tartanak főkönyveikben.

Ép e pillanatban, midőn e sorokat írjuk — indulnak minisztereink Bécsbe, az előre

küldött bankbiztosok támogatására. A bankügy tehát végre valahára az eldöntés stadiumába juthat, ha csak nem látják jobbnak a bankhatalom s az őt övezésében és kimélytelenségében támogató osztrák pénzügyér kibúvó ajtókat keresni, a dolgot halasztgatni, hódolván azon jelszónak, mely nem rég még status axioma volt Ausztriában, s melyet az egykori nagymester e szavakkal fejezett ki: mi várhatunk!

E status ratió a bankügyben nem lenne rosszul alkalmazva, mert hát a „National Bank” csakugyan várhat, kivált miután maig, az ő privilegiumának meghosszabbítása daczára sem szorítottatott kötelezettségei pontos teljesítésére; hanem a kik nem várhatnak, ezek a magyar ipar és kereskedelem, a magyar államhitel szükségletei; a magyar fővárosban élénken emlékeznek arra, mily sovány kosztra szorították ezeket a bécsi kiváltságolt Bank szeszélye, s minthogy e hitelbőjtöt a vidék is bőven megérezte, a hazai közvélemény így vagy úgy, de megoldást sürget, ép a hitel és pénzügyi viszonyok levén olyan természetűek, melyek a bizonytalanságot nem tűrik, többé kevésbé siralmasan megsinlik.

A magyar miniszterek mindezek tudatával mennek a mindenhatóságában elbizakodott „National Bank” kapui elé s biztosak lévén az egyetemes magyarközvélemény támogatásáról, tudni fogják azokat a kibúvó ajtókat jó eleve elrekeszteni, annál is inkább, mert azok a pénzrőkák a nem par excellens sportemberek előtt is elárulták az utakat, lyukakat, melyeken ki s be szoktak járni, megjelenni, majd eltűnni. Ugyanis ujabban kitént, hogy a privilegizált „Nat. Bank” hitelmonopoliumot szeretne ezután is osztogatni, hogy nem Pestnek és nem Magyarországnak — ezt talán mondanunk sem kell; hanem azt hisszük, hogy a magyar miniszterek ez uttal megértetik a milliók uraival, hogy a dualismus életbe lépése óta Magyarország többé nem provinciája az osztrák iparnak és kereskedelemnek, hanem a mióta parlamenti alkotmányát tetteg élvezi, a maga lábán jár, ma már többé nemcsak nyers termelő, kinek „védszövetséggel” kell néhány gyár fenállhatását biztosítani; megértetik bizonytalansággal velők, hogy a magyar ipar és kereskedelem már kinőtt a gyermekruhából, hogy az okszerű gazdálkodás sem ritkaság a nagy és kis birtokokban s így az országnak mulhatatlanul szüksége van olyan hitelre, melyet egyetlen idegen kéz tartotta csavarral ne lehessen elzárni; hozzá fogják bizonytalansággal tenni e felvilágosításhoz azt is, hogy a magyar kormány és parlament komolyan elhatározta az ország hitelszükségleteinek kielégítést, a feliasztott közvéleménynek megnyugtatóst, a megsértett magyar állami tekintélynek elégtételt szerezni.

Mintha hallanók, hogyan fognak a „N. Bank” hatalmasai védekezni: első a valuta helyreállítás, nehéz dolog és hosszadalmas, azután a pénzügyi egységének megzavarása roppant calamitás lenne az egész birodalomra, másfelől a mi államjegyeink közösen elfogadott pénzjegye, a miénk, is a tettek is.

Szavukon kell fogni e jó urakat!

Az osztrák nemzeti bank közgyűlésén azt referálta Pipitz lovag, hogy a bankigazgatóságának arra kelle törekedni, hogy „a mutatózó nehézségek megoldása által a monarchia mindkét felének érdekeit kielégítsék.”

Ép erre kérjenek kormányunk tagjai a Bankigazgatóitól s az őket pártfogoló osztrák

pénzügyértől felvilágosítást: hogyan akarják kielégíteni „a monarchia mindkét felének érdekeit?”

Avval, hogy a magyarországi fiókok dotatióját potom 4 és fél millióval föllebb emelték, tulajdonkép csak 1/10-át nyújták annak, mit a magyar állam-hitelszükségletek követeltek, ezzel tehát az egyik fél érdekeit ki nem elégtették.

Ha a magyarázat oda fog kiütni, hogy a kielégítendő felek egyike Bécs, másika Ausztria, akkor tisztába lesz Magyarország is avval, mily uton óhajta a „N. Bank” elérni a „közös megoldást”; a bizonytalanság megszűnik s ez is jobb lesz a jelen állapotnál, legalább meg tanuljuk követni: segits magadon. Akkor a bank hatalmasságain lesz a sor gondolkodni: hogyan lett a megoldásból bonyolódás, még pedig aligha a bank privilegiumának hasznára; akkor a magyar parlamentnek és kormánynak is két fél érdekének kielégítésére kellend irányoznia minden figyelmét, kizárólagos törekvését, minden erejét, s ez a fél: Pest lesz és Magyarország.

Hogy ez által hová devalválódnék a pénzügyi egységének szüksége, s azok a közöseknek elismert államjegyek — e fölött elmélnedni a „N. Bank”-ra tartozand, — mert tapasztalni fogja, hogy a magyar „saját kárán tanul”, de azután segíteni is tud magán. Egy akkora állammal, mint Magyarország, a hatalmas „N. Bank” sem paczkázhat állandóan, ha mindjárt egy egész osztrák pénzügyér is áll háta mögött; a türelemnek is van határa s ezt a milliókra elbizakodottak aligha nem számították oly hosszúra, hogy rajta még a leghosszabb türelem szála is megszakadhat, a minek aztán az lesz a következménye, hogy ép a privilegium szakad meg, a melyet a bankkormányzók mindenestre fölibe tesznek Bécs és Ausztria érdekeinek is.

Legujabb táviratok.

Bécs, jan. 23. Ő Felsege a király ma este Budára és onnan Gödöllőre utazik, és héttől visszatér Bécsbe.

A pénzügyi bizottmány azon határozati javaslatot fogadta el, hogy az osztrák magyar kereskedelmi és vámtervezlet a vámtarifa korszerű átvizsgálása végett minél előbb jöjjön egybe.

London, jan. 23. Lord Granvillénai tartott ministertanács folytán egy futár fontos iratokkal az indiai alkirályhoz lord Northbrookhoz küldetett. Katonai előkészületek rendeltettek meg. — Hajóhad indították a Sandwich-szigetekhez.

London, jan. 23. A lapok a persa követnek egy iratát közlik, mely alaptalannak nyilatkoztatja azon hirt, mintha az Atrék-völgynek Oroszország részére átadása iránt Persia és Oroszország közt titkos szerződés kötött volna.

Szent-Pétervár, jan. 23. A „Regierungsanzeiger” a Közép-Azsiára vonatkozólag Angolországgal folyt eszmecsereiről szólván, megjegyzi, hogy ez ügyben már három év óta foly a jegyzőkönyv Angolországgal, mely a mai napig barátságos jellemű volt és nem fordult elő véleménykülönbség.

Berlin, jan. 23. A „Nordt Ztg.” egy igen hízegő iratot tesz közzé, melyet a császár e hó 1-én Bismarckhoz intézett, annak egészségi tekintetéből a miniszter elnökségtől való felmentése alkalmából.

Páris, jan. 23. A három milliárd kölcsönre eddig 2300 millió fizettetett be.

London, jan. 23. Az angol bank a discontót 4 1/2%-ra szállította le.

Bécs, jan. 23. A bank bizottmánya ma elhatározta, hogy a bank-kamatlábát a leszámítolásban és a lombard-üzletben 1/2 %-al mérsékli.

Kerkapoly pénzügyminiszter beszéde,

(a képviselőház jan. 18-ki ülésében.)

Midőn a helyzet felismerhetéséről volt a szó, akkor ezt a pénzügyi bizottság előtt minden legkisebb vonakodás nélkül magam megmondottam.

És még egyet kérek, t. ház! (Halljuk!) Az 1871-dik évi zárszámadások azok, melyek e részben teljes világot derítenek, ezek pedig rendelkezésekre nem állottak még akkor, mikor a költségvetést előterjesztettem; minél fogva én magamat e tekintetben mulasztással vádolni egyáltalán nem tudom.

A mi a fedezet módjának czélszerűségét és formai correctségét illeti, erre nézve is ezuttal csak pár szót kívánok a t. ház előtt felemlíteni. A czélszerűség, azt hiszem, constatálva van, ha bebizonyul, hogy ez volt a legolcsóbb mód, mert egészben véve a hiány fődözésének az a legczélszerűbb módja, a mely a legolcsóbb. Vajjon formailag correct, megengedett volt-e a módozat, ehhez férhet szó és én e tekintetben szivesen elfogadom az eszmecserét, a vitát; csak hogy talán nem most van annak helye. Kettő az, a mit hiszek: először, hogy az a törvény, mely engemet a kincstári utalványok kibocsátására és azok kibocsátása után egy lebegő adósság contrahálására meghatalmazott, azt is mondván, hogy vagy más egyébnemü hitelműveletet eszközöljek, nem zárta ki az ideiglenes kölcsönadók sorából a magnak alapjait sem. Lehet, hogy téves ezen felfogásom, de ebből kár semmi esetre sem merülhet fel, sőt valóságos haszon belőle, és minden esetre jobbnak tartom azt a módot, mintha azon összegeket elhelyeztem volna valamely pénzügyintézetnél és azután kölcsönképen provisio fizetése mellett onnan kölcsön vettem volna. Ez volt a hittem. A másik az, hogy ha ezen hitemben tévedtem is, a mi emberi dolog, azt tartom, hogy a miniszternek kettő szabad: először, mire a törvény felhatalmazta; másodsor, minek igazolását utólag magára meri venni.

En legfőbb csak annyit engedhetek meg, hogy eljárásom utólag igazolást igényelhet. Ezen utólagos igazolást annak idején meg is fogom kísérinteni, részint az által, hogy azt hiszem, azt, a mit tettem, a törvény keretén belül lehetett tennem, és hogy azt czélszerű volt tennem, tehát, ha még a törvény keretén belül nem is esnék igazolná a czélszerűség; és végre harmadsor a beállott pénzkalamitás következtében, a lebegő adósságnak nem csak meg nem ejthetése, de visszafolyása és az ennek folytán előállólt kényszerűség. Ezek voltak azok t. ház, minket, mint méltóztattak hallani, egészen objective, csak elhárítóg, magam és inkább állásom érdekében elmondani a magam kötelességének ismertem.

Azokat, miket a t. képviselő ur hivatalbeli elődöknek működésére vonatkozólag mondott, elszámolván hosszú sorozatát a dolognak, melyek véleménye szerint motiválhatatlan kiadásokat idéztek elő, — mellőzöm. Hivatalbeli elődöm mint képviselő jelen van a házban és oly férfiak ismerem, ki a maga dolgában mátra, ki dolgait igazolja, nem szorult. Én azt hiszem, a mint kötelességemnek ismertem, megfelelni azokért, a mik reám vonatkoztak, ő is meg fogja azt tenni adandó alkalommal. (Helyeslés jobb felől, balfelől dőltség) Szabad legyen, t. ház, reássumálnom a mondottakat. A rendes kezelésről bebizonyítottam vélem, hogy abban baj nem volt és nincs is. A rendkívüli kezelésről bebizonyítottam gondolom azt, hogy ott a legszigorubb felfogás mellett is 23.000.000 hány állott elő, már computálva a rendesnek többletével.

És hogy annak ellenében 10, illetőleg 13 millió kevesebb vétetet igénybe az állam activáiból, mint a mennyire bennünk a törvény felhatalmazott. Ez nem fényes, nem nagyon örvendetes tény; de nem olyan, a mi lehangolna. Megmondottam, milyenek a kezelési eredmények az 1872. évben. Ez az, a mi a bajt okozta t. ház, s ezt én nem titkolom. S miért? Azért, mert a kedvezőtlen év folytán nem rosszabb ugyan az eredmény, mint előre mondottam, de nem jobb, és mert a fedezésnek kijelelt módja inpracticabilisnak bizonyult be. Ezen inpracticabilisnak bizonyulása a fedezésre kijelelt módnak és a kedvezőtlen év folytán az eredménynek nemjavulása okozza a nehézséget, de mivel a

az első évtől 10 évig a férfi nem-	128.
ből	107. ösz. 235.
nőneméből	31.
a 10-ik évtől 20-ig a férfi neméből	25. ösz. 56.
nőneméből	45.
a 20-ik évtől 30-ig a férfi	46. ösz. 91.
nő	50.
a 30-ik évtől 40-ig a férfi	31. ösz. 81.
nő	61.
a 40-ik évtől 50-ig férfi	33. ösz. 94.
nő	57.
a 50-ik évtől 60-ig férfi	24. ösz. 81.
nő	41.
a 60-ik évtől 70-ig férfi	33. ösz. 74.
nő	21.
a 70-ik évtől 80-ig férfi	23. ösz. 44.
nő	6.
a 80-ik évtől 90-ig férfi	11. ösz. 17.
nő	2.
a 90-ik évtől 100-ig férfi	3. ösz. 5.
nő	
a 101 évet csak egy Tamás András nevű csizmadia érte el.	

A halálozások a különböző betegségek szerint képen történtek u. m.

Heveny és idült tüdő, hörg, gyomor, és bélhuruban	183.
Agykér, hörg és tüdőlobban	162.
Tüdővészben	100.
Vészhihlőben	70.
Görcs és rángatásban	65.
Életgyengeségben	58.
Sorvadás és aszkóriban	50.
Hagymázban	49.
Végelgyengülésben és aggságban	48.
Vizkóros betegségekben	41.
Kanyaróban	36.
Szélhűdésben	30.
Gümőkórban	23.
Ráknevekben	19.
Torokgyikban	11.
Tüdővízenyőben	9.
Görvényben	9.
Váltólásban és buborban	6—6 eset
Vérhasban és nehézkorban	5—5 eset
Nehéz szülésben	3.

Genyverben, orbántban, hóhuruban, súlyben, szivbajban, orr és tüdő vérzésben, delir tremensben vérszegénység miatt két-két eset.

Kizárt sérvben, esontüszög miatt, febr. puerp., angolkorban, vészértágulat repedésben, mellizomtályog, bélszüklet, szivtágulás miatt, és sárgaságban egyegy eset.

Törvényszéki és rendőri eset 28 fordult elő, u. m. villány mérgezés és vízbefulladás miatt négy eset, önkasztás és önmegölés miatt 3—3 eset, kutbaugrás, zuzás és földomlás általi fejsérülés két-két eset, gözkocsi általi zuzás és leforrzás miatt egy-egy eset, a többiek szélhűdés miatt.

Külföldi hírek.

A „Times“ párisi levelezője 19-ről következő adatokat közöl:

„A közönség feszültséggel várja a szeptember 4-ke óta események iránti vizsgálat 12-ik kötetének közzétételét; azt állítják, hogy ezen kötet elintézendő Trochu tkb ama híres terve valódi létezésének kérdésesét, melyet Gambetta Párisból eltávozásakor magával vitt, noha meggátálta annak teljes végrehajtását azáltal, hogy a tartományokban léte alatt nem alkalmazta magát annak intézkedéseire.

London, január 22. Az irlandi katolikus főpapok állítólag nagyon fontos titkos tanácskozást tartottak Cullen bíbornok elnöke alatt.

Madridból jelentik, a porto-ricói követek 17-én bevezették a progressista clubba, mely alkalommal több érlyes beszéd tartott az Antillákba behozandó reformok mellett.

Mint mondják, Serrano tábornagy egy levélben Sagastát arról értesíté, hogy neki szilárd szándéka magánéletbe vonulni vissza, s teljesen megvalni a politikától.

A saneloni-önkéntesek, Catalanojába, viszszaaverték a carlisták támadását három és fél órai tüzelés után. Egy carlista csapat 18-án felgyújtá az ernai-pályaudvart, az éjszaki vaséton. A vasuti őrt agyonlőtték, s erre a szomszéd faluba mentek, hogy két szabadelvtűt agyonlőjjenek. Egy önkéntes csapat tüstént üldözésükre indult. A guipuscoa szabadelvtűk közt nagy ingerültség uralkodik a carlisták kihágásai miatt. A kormány most nagy erélyt tanúsít a carlista csapatok üldözésében.

Szt.-Pétervár, jan. 22. A német császár itteni látogatását ápril hóban bizonyosnak tartják. A Khiwa tekintetében ezen látogatáshoz kapcsolt politikai conjuncturák alaptalanok.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 25-én.

— T. olvasóinkkal tudatjuk, hogy a január 20-ka után beérkező előfizetőknek

csak feb. 1-től kezdve szolgálhatunk lappal elfogyván a fölős példányok.

— A király jan. 23-án megérkezett Bécsből a magyar fővárosba.

— A királyné ő felsége e hó 23-án d. e. 11 órakor meglátogatta a köztelken Xantus és Romer népmisei gyűjteményét, már tegnap tudatván abbéli szándékát, miszerint a két tudós érdekes gyűjteményét megfogja tekinteni, Xantus, Romer, Pulszky és a főkapitány várta ő felségét, ki Thaisz főkapitány rövid beszéde után, nagy figyelemmel szemlélte az érdekes népmisei tárgyakat, melyekről Xantus és Romer urak adtak magyarázatot a magas vendégnek. Ő felsége nehéz, kék selyem ruhába volt öltözve. A hosszabb ideig tartó szemle után a királyasszony Xantus és Romer urak felé fordult s így szólott: „Köszönöm, valóban köszönöm a szíves magyarázatot,“ mire ő felsége, a jelenlevők üdvözlését szíves fejhajtással viszonzva távozott. A királyasszonyt báró Nopcsa, főudvarmester és Festetics grófnő udvarhölgy kísérték Gödöllőről a pesti köztelkekre s vissza.

— Deák Ferencz gyöngékedése minden komolyabb következmény nélküli volt. Tóth Vilmos belügyminiszter is jobban van, noha a rohamos lázák még nem szűntek meg egészen.

— Közgyűlés. Az erdélyi muzeum-egylet 1873-ik évi rendes közgyűlése febr. 20-án fog megtartatni, valószínűleg a tanácsház nagy termében.

— Mátyás király születése házáról azt híresztelték, hogy lebontására készülnek s ez ellen még a pesti lapok is szót emeltek. A hir tulajdonképpen a képviselőt határozatának félreértéséből származott. A képviselő a ház megvizsgálására bizottságot küldött ki, azon utasítással, adjon véleményt, vajjon a javításokat megtéve fentartható-e az továbbra is, vagy sem? A félreértésen alapult hir mindenütt rossz benyomást tett városunkban is, mert egy oly történelmi emlék, hol Magyarhon egyik legnagyobb királya született, ereklyeként kell hogy őriztessék, s lebontása csak akkor jöhetne szóba, ha azt bármi áldozattal se lehetne fenntartani, itt pedig ettől nem tarthatunk, mert a ház kevés javítással még évek hosszú során át fennállhat.

— A kolozsvári m. kir. egyetem orvoskarának a rendes hallgatók közül 4-nek az egész tandíjt, 2-nek felét, 1-nek pedig az 1-ső félévi díjt engedték el. — A többi folyamadók elutasították.

— Dr. Haller Károly egyetemi tanárnak figyelemre méltó értekezése jelent meg „a magánjog elévüléséről“ czim alatt a „Jogtudományi Közlöny“ utóbbi számában.

— Egy új vigjáték A szinlapok már néhány nap óta tudatják velünk, hogy az igazgatóság közelebről kedveskedni fog a közönségnek „Kukli-prédikációk“ czimú új 1 felv. vigjáték előadásával.

— Budapest adója évenként 8 millió forintra megy.

— Közgyűlés. Az erdélyi muzeum egyelet igazgató választmányának f. é. januárius 4-én tartott ülése jegyzőkönyvi 23 számú határozata az erdélyi muzeum egyelet 1873 évi rendes közgyűlése megtartására, csütörtököt a jövő februárius hó 20-ik napját tűzte ki. A gyűlés tárgysorozata a maga idején fog közzé tétetni az igazgató választmány rendeletére

Finály Henrik egyleti titkár.

— Lipót és Arnulfbajor hercegek apr. 14-én térnek vissza keleti utjokból, s ekkor előbbi 24-én tartandó nászára Bécsbe jön.

— A nagy carousselt, melyet jövő hóban rendeznek a pesti lovardában, a királyné ő felsége is megfogja tekinteni.

— Tisztelettel felkéréstnek mind azon t. cz. városi és vidéki urak és családok, kik az önkéntes tözöltő egyelet által folyó év február hava 8-án tartandó zárkörű tánczvigalomra meghívó jegyeiket vétségéből vagy felejtékenységből még nem kapták volna kézhez szíveskedjenek neveiket az „Európa“ szállóda csemege iktatában e végre kitért ivre feljegyezni. B. Bánffy Kálmán alparancsnok és bál b. elnök.

— Trója ósváros nyomait az újyorki „Herald“ szerint bizonyos Schliemann tanár fellelta. Ott fekszenek szerte az óriás kődarabok, a hatalmas falak maradványai, melyek tíz évig tartóztatták fel a görögöket. Van egy csonka torony is, mely hihetőleg az Ilion torony, melyről Andromache Hector szemeivel kísérté. A tudós tanár a föld gyomrában is kutatott s 37—38 meter mélységben a romok között 17 centimeter hosszú részszögeket talált, melyek talán a híres falból valók s melyek bizonyítják, hogy már akkor a réz különböző ezéira dolgoztattak fel. Fegyvereket vagy más ércszerszökeket azonban nem talált, de annál több kovakőfűrész, eszerpedény-darabokat és kézi malom-köveket.

— Ritka téli látvány. Debreczen fölött a mult hétfőn reggel teljes színekben pompázó szivárvány látszott.

— Január 22-ke emlékezetes nap. E napon három olyan férfi született kik a maguk körében korszakalkotó befolyással bírtak az emberiség fejlődésére: Verulami Baco, a bölcsészet utótrője; Lessing, a kritikusok kritikusa, s végre a világhírdalom legkifejezettebb — költője Lord Byron.

— A budai képviselő egy árvaház felállítására 17,000 forton telket vásárolt.

— Egy pestmegyei gazdag földbirtokos saját költségén emlékszópot szándékozik emeltetni azon helyen, hol ő felsége a király ez évben az első rokát ejtette el.

— Vilmos császár a bécsi világkiállítást alkalmasint julius hó első felében látogatja meg.

— Baróthon a gazdasági szakosztályval megtöltött állami felsőbb népiskola jobb tanulói jutalmazása czéljából a városház termében szép és kedélyes táncmulatság rendeztetett.

— Farkastlított a napokban az ó-brassói hosszú utcában.

— Vihar télen. Hétfőn este 8 óra után borzasztó vihar tört ki Páris felett. A villámok szakadatlanul tartott, a menykő három különböző helyre ütött be, a nélkül azonban, hogy nagyobb kárt okozott volna. Annál több kárt tett a dühögő szélvész. Egy lehulló kémény egy hét éves leánykát zuzott össze. A Pontneufon a szél egy öreg urat földre terített ki ennek folytán lábát törte stb. Az observatoriumon 1807 óta ehez hasonló természeti jelenséget tél idején nem észleltek.

— Háromszék egyházi világi és katonai tekintélyei közül 80-nál többen tisztelkedtek jan. 12-én Lázár Mihály főispánnal Dálnokban, — az újévben szerencsét kívánva; a politikai pályán az eddig ernyedetlen buzgalmat és kitartást tolmácsolva; — egyszersmind biztosítják őt ragaszkodásukról.

— A földmívelési congressust Bécsben, mely folyó hó 9-én nyílt volt meg, a napokban zárták be.

— Babona. Máramarosmegye Karácsonfalva helységében a kolera miatt rettegő néppel egy naplopó elhitette, hogy neki módjában áll meggátolni az „ördög“ (a kolera) garázdálkodását, Vett egy szemet, s a fizető lakosok házait körülhúzgálva vonalakkal, egy-egy keresztet is bigyesztvén rájuk, s azt mondta: no most vége a kolerának. Az együgyűek hittek és reméltek, hanem még nagyobb számmal halnak, mint azelőtt.

— A vasut-felé vezető utcák kutyáinak nem ártana szabadságukat kissé korlátozni, hogy a járó-kelő tömegeknek ne kelljen lépten-nyomon védekezni.

— Képzőművészeti muzeumot állítanak föl Boroszlóban. Az illető bizottság már 86,000 tallérrel rendelkezik, és a napokban hirdette ki pályázatát a muzeum épület tervezetére.

— Csak közelebről nyilvánosságra jutott adatok szerint a november 13-ki vízáradások 417 vitorlás hajó és 23 gőzös szenvedett hajótörést.

— Párisban négy nap alatt husz öngyilkosság történt.

— Az új ujonczozási törvény szerint Olaszország évenként 100,000 ujonczot állít ki, kik közül azonban egy rész a szabadságot állományba tétetik. Az összes szolgálati idő 19 év. Az olasz állandó hadsereg jelenleg 640,000 főből áll, a tartalék 260,000 ember.

— Nagyszerű szoborosportozat. A bajor király rendeletére Halbig tanár Münchenben jelenleg a keresztre feszítés jelenetének készítésén fáradozik. Az egész szobor 40 láb magas és alant 25 láb széles lesz. A megváltó alakja 1400 mázsa nehézségű. A csoportozat marványból készül és Oberammergau számára van száva.

— Szt.-Pétervár lakossága 667963 főre megy. Ezek között 557,168 ó-görög vallású, 355 örmény, 76,831 protestans, 20,882 rom. katolikus, 6554 zsidó, 2071 mohamedán és 103 pogány vallású.

— A fekete himlő Pyrawath fürdőhely környékén nagyon pusztít. E borzasztó betegség endesen halálos kimenetelű.

— Kellemes meglepetés. A „N. P. Z.“ mint curiosumot, az alábbi névtelen levelet közli, mely 1873. jan. 13-ról Manaco városából Moltke tábornaghoz intéztetett: „Général Moltke! Préparez-Vous, Vous un de grands moteurs de la force brutale, a paraitra sous peu devant le Tribunal de la force morale ou sa Majesté l'Empereur Napoleon III. vicnt déja de Vous précéder. (Moltke tábornok! Készüljön ön, ki a nyers erő egyik nagy motora, már közelebb az erkölcsi erő ítélőszéke előtt megjelenni, hol őt ő felsége III. Napoleon császár az imént megelőzte.“)

— Carlyle megirta és sajtó alá adta Schiller életrajzát.

— Megjelent „A confessiók kérdése főtekintettel az ugynevezett apostoli hitformára.“ A magyarországi protestáns-egylet 1872-ki pesti második közgyűlésén felolvasva Szász L o m o k o s kolozsvári lelkész.

Közgazdaság.

Az entrepots'k

Gyakran hangsúlyoztuk már a közraktárak égető szükségét; számtalanszor kiemeltük már, hogy közraktárak és az ezzel kapcsolatban lévő „varrants“ forgalom nélkül Magyarországon összpontosított és jelentékeny terménykereskedés nem képzelhető; de fájdalom még eddigelé ez ügy mindig ott áll, a hol évek előtt állt. A bécsiek nagyon jól számítottak, midőn e terén megelőzni igyekeztek és semmi áldozattól nem rettentek vissza, hogy a magyarországi gabnakereskedésnek menhelyet nyujthassanak, ha ez megszokva a mostoha bánásmódot, melyben itthon részesei, innen tova kívánczok. Sajnálattal kell constátálnunk, hogy már is számtalan tekintélyes gabnakereskedő-czég Bécsben telepedett le és nálunk csak a kreislereiok maradtak meg. Mi folytonosan a beruházások czéljában állunk, ezen beruházási politikát még eddigelé csak a vasutakra nézve alkalmaztuk és talán kelleltől nagyobb mértékben. A közraktárak mindig mostoha gyermeknek tekintetett, pedig az itt szükséges beruházások alig ha jobban nem hoznák meg kamataikat, mint sok ugy nevezett családi vasutvonal. Egy jó termő év 100 millió különbséget tesz Magyarország bevételében, de nem szabad arról sem megfeledkeznünk, hogy egy jó termő évben a termény elhelyezése mily nagy zavart idéz elő — és a közraktárak hiánya óriási károkat okoz. Mi nem állítjuk, hogy a magyarországi vasutak kellő mennyiségű vagonokkal rendelkeznek és még élénken emléksztünk hogy 1868 és 69-ben ezen hiány menyinyi alapos panaszra sőt igen sok perre is adott alkalmat; de mindamellett, azon nézetnek nem vonakodunk kifejezést adni, hogy az egyes vasutársulatok soha sem lesznek azon helyzetben, hogy igazi hőtermés esetére, midőn nagy és rohamos az export, egészen megfelelő mennyiségű közlekedési eszközökkel rendelkezzenek.

Ily esetekben aztán a közraktáraknak kétszeres értékök van, mert a speculációt könnyíti az által, hogy a termény tovaszállítás nélkül is többször váltóztatathja gazdáját és a rohamos szállítás szükségét feleslegessé teszi. Nem szándékunk most ez ügyet ismét behatóan tárgyalni, de alkalminak tartottuk ezeket értenni, miután a kérdés ismét szönyegre került, a menyinyben vasárnap ez ügyben értekezlet tartott.

Az értekezletben részt vettek a közlekedési, a kereskedelmi és a pénzügyminiszterium, továbbá a m. k. államvasutak igazgatótanácsának megbízottjai. Több egymástól eltérő javaslatok tétettek, a végmegállapodás pedig oda ment ki, hogy tekintettel az alsó Duna-parton létesítendő nagyszerű vasuti építkezésekre, az entrepots'knak a soroksári Dunág közelében leendő elhelyezése legcélszerűsőbb lesz. A Duna-ágot csatorna által fogják alakítani és kimélyíteni. Magyarán mondvá azt határozták, hogy majd máskor fognak határozni.

Nemzeti színház.

Pénteken, jan. 24-én; „Perichole“ vagy „az utczai énekesnő“ vig operett 3. felv. Offenbachtól. — A második színrre került kedves dallamokkal teljes operette, előadása jó volt. — Medgyaszi Ilka (Perichole) énekéről csak elismeréssel szólhatunk; Zajonghi (Piquolle) hajlékony kellemes hangjával mulattató játékok is egyeztetett, s a közönség örült, hogy ismét hallhat correct és szép operett éneket. — Marcel (Peru alkirálya) is dicsőretet érdemel. — Az operett három comicus alakja: Szentgyörgyi (Don Pedro), Kendi (főudvaros) és Krasznai (Marquis) sok igyekezetet tanusítottak játékaikban, az általános derűlttség jórészt nekik tudható be érdeműl. Végül a kar működését kell megemlitenünk mely most több gyakorlatot mutatott. Közönség feltűnő csekély számmal.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 24-ről. 1873 5%, metaliques 66.20 nemzeti kölcsön 71.35. 1860-diki államkölcsön 103.75. Bankrészevények 967. Htelrészevények 332.25. London 109.10. Ezüst 107.15 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 869.— Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.—. Temesi 77.50. Erdélyi 77.—. Horv. Szlavon —.—.

Felelős szerkesztő Sándor János.

Nyiltér.

Fog- és szájorvos Máthé Domokos

„Rubin“ fogtisztító-szere

a legjobb szer a fogak napontai tisztítására, a foghúzás erősítésére és az oly ártalmas fogkő (bojkó) képződés megszüntetésére.

Ezen készítmény felől több vezetes bécs orvos elismerését nyilváníttotta.

Egy diszes ércdoboznak ára 1 frt. Egyedüli főraktár Csapó Sándor urnál Kolozsvárt.

Köszvény és csúzos bajok

gyógyíthatók. A legjobbnak, valószínűleg egyedülinek bizonyult szer erre

dr. **PATTISON** köszvényvattája

kitűnő sikerrel alkalmazható arc, mell, nyak és fogfájdalmaknál, fej, kéz és térdgörcsökben, tagszakgatásoknál, hátgerincz és ágyék-fájdalmakban stb. Egész csomagok 70 kr., félcsoomagok 40 krral. o. é. kaphatók. **Engel J. József** gyógyszerésznél

Kolozsvártt.

Egy hosszú öl tűzifa csak
15 frt.

682

helyt Kolozsvártt

15-*

Siessen mindenki szükségleteit addig beszerezni, míg ezen fátömegből tart.

Raktár helyiség barátok-kertje sétaterülete.

Megrendelések **Keresztesy Pál** tulajdonosnál.

(694)

2-*

Eladó telek.

Kolozsvártt a főterttől csekély távolságra, a májális (házsongárd) utca 36. házszám alatti 2 magyar hold területű telek, a rajta levő három külön lakház és gazdasági épületekkel együtt szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni a megírt helyen lakó tulajdonossal.

Eladó kereskedés Kolozsvártt.

Sárosy Elek fűszer- és vaskereskedése igen kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni özv. **Sárosy Eleknél.**
696 2-6

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtáránál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (I. Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)
Egy külön kötet világsítójakkal. (36 tábla.)

Írta **Jakab Elek.**

112-*

Ára 10 frt.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dícsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjesztetni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós íróba minél több kedvet öntson e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az ujjbkkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne buvárkodni, s a folytatását minden áron megszerezni magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,
szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI

KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér báró Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIR-ÜZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonanfelszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomda megrendelést** elfogad, u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körövények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek, bároműtlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árah, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

FELVÁLLAL KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT IS.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda. — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be, és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak, és a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosított.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.

51-*